

2018-04-12
S2018/02375/FST (delvis)

Socialdepartementet

E-hälsomyndigheten
Sankt Eriksgatan 117
113 43 Stockholm

Uppdrag om nationellt stöd till kommunerna vid införande och användning av digital teknik (e-hälsa)

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge E-hälsomyndigheten i uppdrag att samordna, utforma och tillgängliggöra ett nationellt stöd riktat till kommunerna, för införande och användning av digital teknik, såsom välfärdsteknik och digitala tjänster, i verksamheter inom social omsorg och inom hälso- och sjukvård. Det nationella stödet ska inte ersätta andra aktörers arbete på området, utan verka vägledande för kommunerna och ge stöd till kommunernas eget arbete med digitalisering inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Uppdraget ska genomföras i dialog med Post- och telestyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Upphandlingsmyndigheten, Myndigheten för delaktighet, Socialstyrelsen, Myndigheten för digital förvaltning, Sveriges Kommuner och Landsting och andra relevanta aktörer på området.

I uppdraget ingår att utföra uppföljning och utvärdering av genomförda insatser samt relevanta kommunikationsinsatser.

E-hälsomyndigheten får för uppdragets genomförande använda högst 2 000 000 kronor för år 2018. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, anslagsposten 8 Utvecklingsmedel – Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2018. Ej använda medel ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2019. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av hur medlen har använts lämnas

till Kammarkollegiet. Vid rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisning göras detta beslut.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 28 februari 2020. E-hälsomyndigheten ska även inkomma med en delredovisning senast den 1 mars 2019.

Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Digitaliseringen bär med sig stora möjligheter för kommunernas verksamhetsutveckling inom socialtjänsten och hälso- och sjukvård. Sektorerna utgör en stor del av de offentliga kostnaderna och berör de flesta av invånarna någon gång under livet. Digitala lösningar kan utgöra ett verktyg för kommunikation mellan verksamheterna och klienter, brukare och anhöriga, och inom och mellan verksamheter.

Digitala lösningar erbjuder även ökade möjlighet till självständighet, delaktighet och inflytande för socialtjänstens målgrupper. För flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning ger digitaliseringen fler personer möjlighet att vara delaktiga och vara självbestämmande. Det är därför viktigt att digitala lösningar är universellt utformade och på bästa sätt tar tillvara, och utgår från individens resurser.

Socialstyrelsen har under flera år haft regeringens uppdrag att följa upp utvecklingen inom e-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna. I den senaste rapporten E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2017, Redovisning av en uppföljning av utvecklingen inom e-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna, konstaterar Socialstyrelsen att utvecklingen är svag på många områden som t.ex. införandet av olika välfärdstekniska lösningar eller utvecklandet av webbtjänster. Utvecklingen är också ojämn mellan kommunerna. Det riskerar att skapa en klyfta i samhället mellan de som får ta del av digitaliseringens möjligheter och de som kommer att stå utanför.

I Myndigheten för delaktighets rapport Tekniska förutsättningar för digitala trygghetstjänster, Redovisning av ett regeringsuppdrag om nationell samordning framkommer att kommunerna arbetar med digitalisering på olika sätt, en del genom att på bred front införa tekniska lösningar och andra genom pilotprojekt. I rapporten framkommer att kommunerna upplever att det stöd som finns både nationellt och regionalt inte är anpassat efter den

egna kommunens förutsättningar och kan upplevas som otydligt då det finns många aktörer som är inblandade.

Regeringen ingick i mars 2016 en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting om Vision e-hälsa 2025. Syftet är bl.a. skapa nödvändiga förutsättningar för verksamheter inom hälso- och sjukvård och socialtjänst att använda digitaliseringens möjligheter i såväl det vardagliga som i det långsiktiga förbättrings- och utvecklingsarbetet.

Närmare om uppdraget

Uppdraget syftar till att stödja kommunernas verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och välfärdsteknik, samt stödja kommunernas arbete med effektivisering i kommunala verksamheter inom social omsorg och hälso- och sjukvård.

Det nationella stödet syftar till att ge chefer i verksamheter inom social omsorg och kommunala verksamheter inom hälso- och sjukvård och förvaltningsledning ökat stöd i deras verksamhetsutveckling genom digitalisering. I uppdraget ingår att visa exempel på strategier för hur införandet av nya tekniska lösningar kan utformas med utgångspunkt i individens behov, och vilka för- och nackdelar olika tillvägagångssätt kan medföra. Det nationella stödet ska vara utformat på så sätt att det kan ge stöd till kommuner oavsett hur långt berörda verksamheter inom kommunen har kommit i arbetet med digitalisering och e-hälsa och införandet av välfärdsteknik och ska även beakta de olika utmaningar som verksamheterna står inför beroende på deras förutsättningar.

I uppdragets genomförande ska E-hälsomyndigheten hålla sig uppdaterad om vad myndigheter som har påverkan på området erbjuder kommunerna för stöd inom arbetet med digitalisering, för att kunna hänvisa kommunerna till lämplig instans där de kan få relevant fortsatt stöd i frågor som inte hanteras inom E-hälsomyndigheten som t.ex. bredbandsutbyggnad eller upphandlingsfrågor.

E-hälsomyndigheten ska i genomförandet av uppdraget beakta Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Myndigheten ska vidare belysa vikten av långsiktighet i arbetet med digitalisering. Myndigheten kan visa exempel på

handlingsplaner för införandet av digital teknik och/eller välfärdstekniska lösningar.

I genomförandet av uppdraget ska E-hälsomyndigheten även beakta det samverkans- och samordningsarbete som sker inom ramen för Vision e-hälsa 2025 samt främja samverkan både inom och kommuner emellan samt mellan kommuner och landsting.

Uppdragen ska genomföras utifrån ett jämställdhetsperspektiv och bl.a. uppmärksamma flickor och pojkar, kvinnor och mäns behov oavsett funktionsförmåga.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Jenny Wada

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/Budgetavdelningen
Post- och Telestyrelsen
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Upphandlingsmyndigheten
Myndigheten för delaktighet
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting